

Iedereen kan meedoen
aan kunst en cultuur

VRU
DAG

JAAERVERSLAG
JAAERVERSLAG
JAAERVERSLAG
JAAERVERSLAG

Voorwoord

Deze pagina bevat ons jaarverslag van 2024. In het jaarverslag hebben we de kunst van het weglaten toegepast. Wat overbleef is wat 2024 écht kenmerkte bij VRIJDAG, de dingen waar we ontzettend trots op zijn, ook wat zaken waarbij we grandioos mislukten. Onze ambitieuze missie om iedereen mee te laten doen met kunst en cultuur, namen we ook afgelopen jaar heel serieus waardoor we wederom experimenteerden met hoe we nog diverser en inclusiever kunnen zijn.

Waarom we zoveel weglaten en juist dit willen delen? Omdat hier de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen in schuilen waarop we moeten anticiperen. Omdat hierin onze ambitie en passie te lezen is. En omdat dit de zaken zijn waarover we in gesprek willen met opdrachtgevers, collega's, samenwerkingspartners en elkaar. Zodat we samen Groningen een nóg inspirerendere, creatievere, gelijkwaardigere, socialere, lichtvoetigere, diepgravendere, mooiere, fijnere, zelfverzekerdere en ..... [teken, zing of schrijf hier zelf iets] plek maken om te leven.

Voordat we je meenemen in alle resultaten van afgelopen jaar, pakken we 'dit podium' om te delen dat we heel blij zijn met al onze medewerkers, zzp'ers, vrijwilligers en stagiairs die met hart voor kunst en cultuur allemaal hun steentje bijdragen aan het nastreven van onze missie. We merken dat die passie heel belangrijk is in het werk dat we doen en we zien dit op alle fronten terug: van kantoormedewerkers tot docenten, van horecapersoneel tot adviseurs, van cultuurcoaches tot magazijnmedewerkers, et cetera.

Ondanks dat we in dit jaarverslag geen complete verslaglegging doen van al onze programma's en activiteiten, delen we met een aantal infogrammen wel ons volledige bereik.

We prijzen ons gelukkig dat er in 2024 grote belangstelling was voor cultuurbeoefening in Groningen. De persoonlijke waarde die dit heeft krijgen we met grote regelmatig terug. Ook de maatschappelijk waarde van cultuurdeelname wordt steeds meer herkend. Dat merken we bijvoorbeeld doordat we veel vraag krijgen (helaas meer dan we kunnen leveren) van zorginstellingen en welzijnsorganisaties naar creatief aanbod. Vooral voor verbetering van mentale gezondheid van jongeren, heeft kunst- en cultuurdeelname inmiddels zijn waarde bewezen. De wetenschap was er al lang geleden over uit, maar nu dus ook een veel bredere groep: het maken van kunst maakt gelukkiger!

Pim Luiten
directeur-bestuurder

Inhoudsopgave

De opdracht aan VRIJDAG.....	5
Wat was opvallend in 2024?.....	10
Onze etalage van 2024.....	17
Tried, failed, tried again, failed better in 2024	24
Hoe probeerden we Diverser en Inclusiever te worden?	28
Nieuwe huisvesting	32
Interne organisatie	35
Staat van baten en lasten	38

De opdracht aan VRIJDAG

De opdracht aan VRIJDAG is om zo veel mogelijk Groningers te laten ervaren hoe het is om zelf kunst en cultuur te maken of te beoefenen. Dit is door ons vertaald in onze missie: Iedereen in Groningen kan meedoen aan kunst en cultuur.

VRIJDAG heeft een gevarieerd aanbod aan activiteiten dat past bij de brede opdracht die we hebben in stad en provincie Groningen.

Er zijn lessen en cursussen in de disciplines beeldende kunst (van schilderen en houtbewerken tot fashion en multimedia), muziek (van viool tot house en techno) en theater (van speedprojecten in één weekend tot een 4-jarige degelijke amateur theateropleiding). Dat we lessen en cursussen aanbieden is een langjarige traditie, de artistieke inhoud en didactische aanpak wordt voortdurend gemoderniseerd, juist om ook de mensen aan te spreken voor wie deelnemen aan kunst en cultuur minder vanzelfsprekend is. Ook gaan we graag mee in de maatschappelijke tendens van interdisciplinaire kunst maken.

We gaan naar de scholen en trekken de wijken in omdat we daar de mensen bereiken die zich niet zo makkelijk voor een cursus inschrijven. Als deelnemers op school of in de wijken de smaak te pakken krijgen kunnen ze natuurlijk terecht bij cursussen en lessen van VRIJDAG óf een van de vele aanbieders in de stad Groningen.

De organisatie van kunst en cultuur in de vrije tijd draait groten-deels op vrijwilligers, denk aan alle besturen van de vele verenigingen. We ondersteunen hen actief met vele vormen van kennis, advies en netwerken. We doen dit vanuit de merken **KultuurLoket** en **POPgroningen**, ons werkgebied is de hele provincie.

Grondslag is één van de talentontwikkelingstrajecten die amateurmusici in Groningen de kans geeft om een grote sprong in hun ontwikkeling te maken. Om deskundigheid te bevorderen organiseren we skills & knowledge-sessies en workshops op allerlei gebied, we leiden regisseurs, marketeers, productie- en zakelijk leiders op, we organiseren themabijeenkomsten om het netwerk te versterken en we zijn onderdeel van verschillende samenwerkingsverbanden. In elke gemeente ondersteunen we (de vorming van) een cultuurplatform waarin de culturele organisaties van die gemeente elkaar ontmoeten. Ter ondersteuning van de sector onderhouden we de digitale marktplaats **KultuurCentrale**.

VRIJDAG Onderwijs

Ons activiteitenaanbod op de scholen (binnen schooltijd of na schooltijd in de Verlengde Schooldag) is erop gericht dat kinderen zelf doen en maken en zo ontdekken waar ze goed in zijn. Dat vergroot het vertrouwen in het eigen kunnen.

We zetten onze activiteiten in op nauwe samenwerking met de school. We stemmen af en geven nieuwe inzichten om tot kunstlessen te komen die ingebed kunnen worden binnen het curriculum en met draagvlak binnen de school.

Voor de daadwerkelijke uitvoering zetten we geschikte kunstprofessionals in (meestal op zzp-basis) waarmee we extra werkgelegenheid bieden. De voorbereiding en afstemming met de school is een investering die de kwaliteit en duurzaamheid enorm verhoogt maar die niet is door te berekenen in de prijzen. Dit zien wij als een waardevolle maatschappelijke investering.

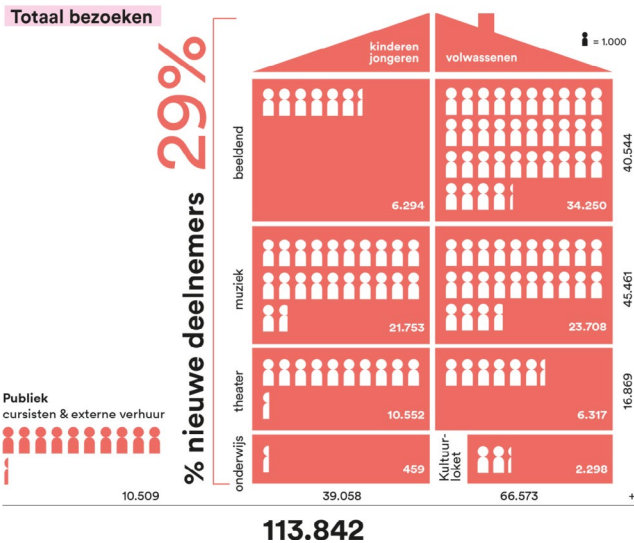
VRIJDAG in de Buurt

De kern van ons wijkprogramma VRIJDAG in de Buurt wordt gevormd door de cultuurcoaches. In elke wijk waar we actief zijn zoekt de cultuurcoach naar wat er al in de wijk is en welke behoeften en mogelijkheden er zijn. De cultuurcoach stimuleert de culturele activiteiten door mensen met elkaar in contact te brengen en door eventueel naar financiering te zoeken. Daarbij betreft en benut de cultuurcoach professionals of culturele aanbieders en bewaakt daarbij de kwaliteit. Soms is het gewenst en passend dat we ook bepaalde cursussen in een wijk aanbieden.

We openen al 9 **Open Studio's** in wijken en dorpen van Groningen waar jongeren met leeftijdsgenoten creatief aan de slag kunnen. Van theater tot muziek, dans en mixt arts; er is ruime keus voor Groningse jongeren om een studio te vinden voor de creatieve uitlaatklep die ze zoeken. Ze werken hier altijd onder begeleiding van een kunstprofessional.

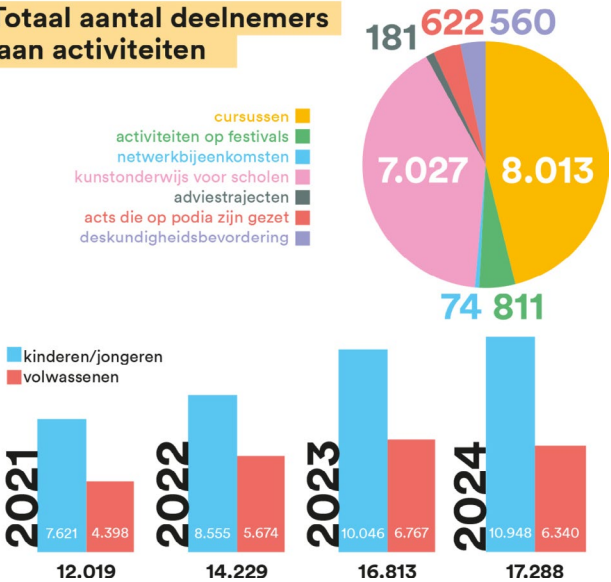

Bereik 2024

Deelnemers

Totaal aantal deelnemers aan activiteiten

EEN MUURSCILDERING
BEDACHT DOOR DE
BEWONERS VAN
DE CANADALAAN
EN GEMAAKT DOOR
VAAF

Wat was opvallend in 2024?

Het was een bijzonder jaar voor de cultuurbeoefening. Het inzicht dat cultuurbeoefening waardevol is voor zowel de beoefenaars zelf als voor de maatschappij wordt steeds breder onderkend. Het ministerie van OC&W heeft het voortouw genomen in bestuurlijke afspraken tussen landelijke, provinciale en gemeentelijke overheden die het beoefenen van kunst en cultuur moeten ondersteunen en stimuleren.

Binnen de gemeente en de provincie Groningen was er altijd al draagvlak maar we zien dat verbreden. De gemeente concretiseert dit bijvoorbeeld in het financieren van Open Studio's vanuit het welzijnsbudget; op provinciaal niveau zien we het belang van de steunfunctie toenemen.

Beeldend kunst

Bij het aanbod van Beeldend kunst zagen we veel volle cursussen en hebben we *toch* nog extra momenten gevonden om aanbod te programmeren, waarbij we in de Walstraat nu wel écht tegen de maximumcapaciteit aanlopen. We bieden bijvoorbeeld meer peuter-kleuterateliers op zaterdag, een keramiekatelier speciaal voor kinderen op zaterdagochtend, een extra schildercursus op woensdag. Dit past door creatief omgaan met aanvang- en eindtijden. Ook hebben we volle jongerengroepen, waardoor we nu werken met 2 docenten op deze groepen.

Theater

Bij Theater was het opvallend dat inclusiviteit en diversiteit steeds meer een startpunt of zelfs voorwaarde is om kunst te gaan maken. De samenwerking met **NITE** kon bijvoorbeeld alleen een vervolg krijgen als diversiteit het uitgangspunt zou zijn. We zien daarbij wel de kloof dat VRIJDAG-cursisten niet staan te springen om mee te werken aan een maatschappelijk beladen project. Zij komen in de eerste plaats omdat kunst maken leuk is en om hun vaardigheden te vergroten.

Bij Muziek is bewust gezocht naar docenten die binnen hun vak/genre in het oog springen bij een specifieke doelgroep. Dit zijn niet altijd de afgestudeerde conservatorium musici. Het resultaat hiervan is volle cursussen House/Techno en Spoken Word, nieuwe stijlen binnen ons programma die deelnemers aantrekt uit de meer underground cultuur. Dit zijn vaak nieuwe cursisten voor VRIJDAG, het type dat het liever zelf uitzoekt en hun 'eigen ding' doen

Voor **POPgroningen** werd 2024 gekenmerkt door sterke externe ontwikkelingen die invloed hadden op het werkveld. Stijgende kosten dwong ons om kritisch te kijken naar budgetten en financiering. Artificial Intelligence (AI) is met regelmaat gebruikt om in dezelfde tijd meer gedaan te krijgen. Ook merken we dat we jongeren moeilijker bereiken voor onze activiteiten. Een algemene promotiecampagne gaat hier hopelijk verandering in brengen.

Verder constateerden we dat binnen onze programma's muzikanten de begeleiding door profs/ masters/ ervaringsdeskundigen/ peers het meest waardevol vinden. Opvallend was dat er in 2024 meer Groningse acts zijn ontstaan en zichtbaar geworden voor ons.

In onze afdeling **Onderwijs** merkten we in 2024 dat door het Groningse VSD-programma er meer vraag kwam naar kunstdocenten die binnen het onderwijs kunnen werken. VRIJDAG werkt met veel beroepskunstenaars, we merkten dat zij nog een extra boost nodig hadden om uit te voeren te kunnen in een onderwijscontext. Daarom zijn we in maart 2024 gestart met een professionaliseringstraject voor kunstenaars die hun werkveld willen verbreden naar het basisonderwijs. Een programma dat samen met K&C is en geïnspireerd op de BIK (Beroepskunstenaar in de klas). Het biedt handvatten om je eigen kunstenaarschap te gebruiken voor het werken met kinderen op de scholen en individuele begeleiding bij je eigen leervragen. Zeven deelnemers van dit traject zijn nu actief binnen team onderwijs van VRIJDAG. Zowel de deelnemers als de coaches (ervaren VRIJDAG-docenten) hebben het als erg waardevol ervaren. De coaches werden geïnspireerd om hun eigen werkpraktijk opnieuw te bekijken en te bevragen.

Voor **VRIJDAG in de Buurt** was het opvallend dat de aandacht voor de wijken en dorpen van Groningen is gestegen. De gebieden buiten de ring vormen niet langer een blinde vlek voor de verschillende culturele instellingen in de stad. Sterker nog: veel instellingen en stichtingen zetten zich actief in om bewoners uit de verschillende wijken te betrekken bij hun programmering, project of festival. En daarvoor zoeken ze steeds vaker de samenwerking op met de cultuurcoach in de wijk. Een mooie ontwikkeling.

Voor **Open Studio** was het opvallend dat er bijna 10.000 (!) keer jongeren de diverse studio's hebben bezocht. We zijn heel blij dat de gemeente Groningen heeft besloten de financiering van de Open Studio's voort te zetten tenminste tot en met 2026 en dit financiert vanuit het budget Welzijn. Opmerkelijk ook is dat er veel stageaanvragen binnenkwamen bij Open Studio. De organisatie is echter te klein om overal 'ja' op te zeggen.

We zien dat de urgentie over de mentale gezondheid van jongeren breed wordt gevoeld en dat dit leidt tot veel projecten voor jongeren. Er komen mooie samenwerkingsvragen van externen die willen samenwerken met Open Studio, zoals Into Nature, Kunstpunt, Jonge Harten. Ook is er serieuze interesse/behoefte bij o.a. Elker, Philadelphia zorg, Own it, Yadenborg, Questcoach als het gaat om creatief aanbod voor cliënten. Het is helaas onmogelijk om overal op in te gaan.

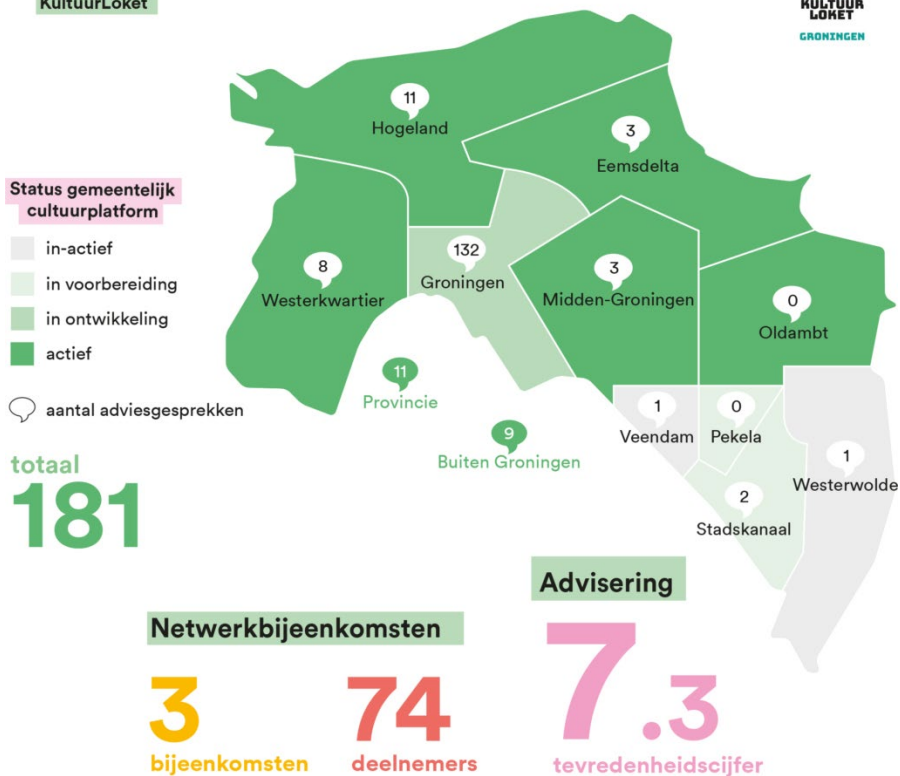
Opmerkelijk is dat de meeste adviesvragen die CultuurLoket ontving betrekking hadden op financiering, wat de structurele behoefte aan ondersteuning in dit domein onderstreept. De financieringsmogelijkheden blijven een uitdaging en het gebrek aan kennis hierover zorgt ervoor dat initiatieven soms moeizaam van de grond komen. Daarnaast was het opvallend dat veel culturele partijen zonder directe link met amateurkunst of participatie ons wisten te vinden, wat aangeeft dat zij ook zoekende zijn naar ondersteuning en richting. Dit benadrukt de groeiende behoefte aan expertise op het gebied van zakelijke en strategische ondersteuning in de culturele sector.

Bij verenigingen is veel behoefte aan informatie en ondersteuning over onderwerpen als Fondsenwerving, Ledenwerven en Marketing (onderzoek uit 2023). We hebben een tweetal online workshops ontwikkeld (Fondsenwerving en Marketing) zodat men kan kiezen om deel te nemen aan een reguliere workshop of deze in eigen tijd (on demand) en plaats kan volgen.

Verdieping & Deskundigheid

Adviestrajecten en netwerkbijeenkomsten 2024

KultuurLoket

De veranderende wet- en regelgeving omtrent zzp'ers is voor ons een groot aandachtspunt. P&O heeft hier in 2024 veel aandacht aan besteed en het blijft een onderwerp met grote onzekerheid en risico's.

Duurzaamheid is binnen VRIJDAG een steeds belangrijker onderwerp. Afgelopen jaar hebben we verder ingezet op bewustwording van het minderen van energie, afvalreductie en de inkoop van duurzame materialen en producten. We betrekken onze leveranciers hierin.

Artificial Intelligence (AI) beleefde afgelopen jaar in onze organisatie een doorbraak. Binnen marketing en verschillende andere afdelingen verkennen we hoe we ChatGPT verantwoord en efficiënt kunnen inzetten. Ook boden we alle deelnemers van het leertraject Zakelijk leiding een extra avond met verdieping en praktische oefeningen in werken met AI.

Onze etalage van 2024

In 2024 is er vanuit de verschillende programma's van VRIJDAG opnieuw ontzettend veel gedaan waar we met recht trots op mogen zijn.

Groei

Waar we dachten niet meer te kunnen groeien, bleek het aantal cursisten in 2024 toch weer te stijgen. Ook in de wijken was een enorme toename te zien in deelnemers en bezoekers aan de (mede door) door VRIJDAG in de Buurt georganiseerde activiteiten. In 2024 waren acht cultuurcoaches actief in elf wijken en in de AZC's en opvangcentra voor Oekraïners.

Vanuit VRIJDAG Onderwijs waren we op meer scholen actief en bereikten we met onze projecten voor het voorgezet onderwijs ruim 30% meer jongeren. Het aantal bezoeken aan de Open Studio's werd meer dan verdubbeld ten opzichte van het jaar ervoor.

Goed te zien dat er grote behoefte is aan actief meedoen aan kunst en cultuur. Dit sterkt ons in het geloof dat deelname aan kunst en cultuur broodnodig is voor individuen, voor de leefbaarheid en dat het een grote sociaal maatschappelijke waarde heeft. Zo zien we een toenemende vraag vanuit de provincie Groningen voortkomend uit zorg en welzijn naar het concept Open Studio. We zoeken hiervoor naar samenwerkingen met partijen die met dit concept aan de slag kunnen in de betreffende regio.

VRIJDAG in de Buurt 2024

Aantal deelnemers aan activiteiten
korter en langer dan 4 weken

Totaal:

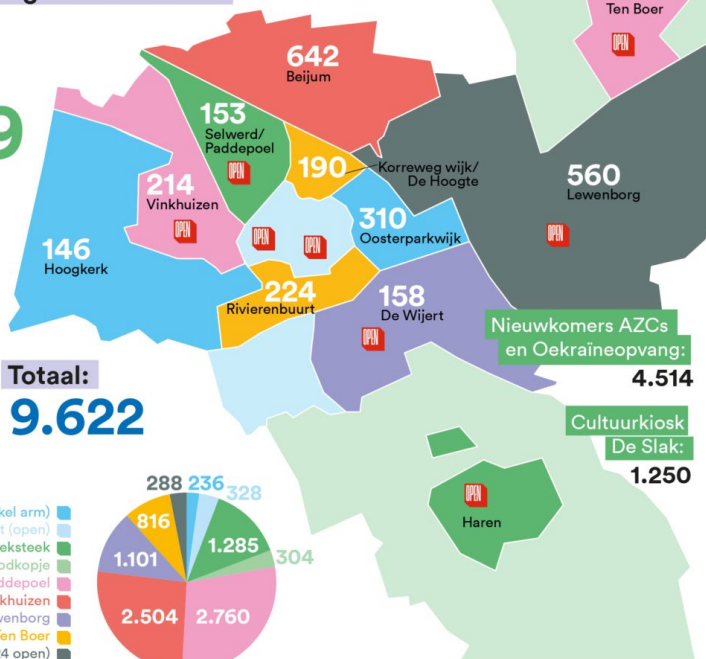
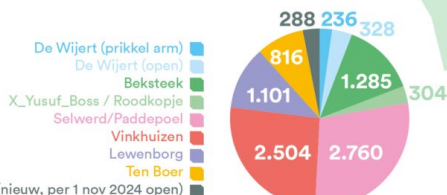
8.439

deelnemers
open studio
per wijk
in 2024

Totaal:

9.622

Nieuwkomers AZCs
en Oekraïneopvang:

4.514

Cultuurkiosk

De Slak:

1.250

Samenwerkingen

Er is veel samengewerkt afgelopen jaar, waar mooie resultaten mee geboekt zijn. Zo heeft Kultuurloket samen met K&C en de Muziekbond Groningen-Drenthe tijdens de Groninger Brass Experience ook Friesland betrokken bij het vraagstuk over de toekomst voor de (blaas)muziek. Hier is inmiddels een werkgroep voor samengesteld die zich gaat buigen over dat wat de (HaFaBra)muzieksector nodig heeft.

De afdeling muziek werkte tijdens de KinderMuziekWeek samen met NNO en SPOT, met als doel kinderen te bereiken die minder snel in aanraking komen met muziek. Hiervoor werd geworven in samenwerking met Humanitas, stichting Quiet, Stadjespas en onze cultuurcoaches.

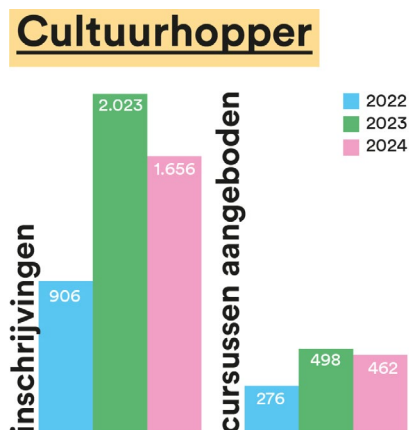
POPgroningen hielp mee met het opzetten van NOORD, de hub voor noordelijk toptalent en wist zijn steentje bij te dragen in het binnenhalen van de hub-regeling bij het Fonds voor Podiumkunsten.

De kinder- en jongerenroutes van theater deden allemaal ervaring op met het spelen in een echt decor van Het Houten Huis en NITE's Underground. Vooral bij de jongerenproductie zag je de kwaliteit gelift worden door de professionele randvoorwaarden in de vorm van decor, kostuums en spelen in de Stadsschouwburg.

Ons scholingsbudget voor kunstdocenten hebben we ingezet voor een scholingsaanbod, dat bestond uit een zestal trainingen en lezingen waar kunstdocenten en (educatie)makers uit het hele veld aan deel mochten nemen.

Ook creëerden verschillende exposities een mooie vorm van samenwerken: met Groninger Landschap hadden we een expo op locatie, Quiet 050 was het goede doel van een kunstveiling, de cursisten op AZC Europaweg exposeerden hun creaties op de Walstraat en VRIJDAG-cursisten exposeerden wederom in het UMCG.

Voor de zomer is er een intercollegiale samenwerking opgestart met onze collega's van K&C (Drenthe) en Keunstwurk (Friesland), een zeer vruchtbare uitwisseling van kennis met als uitkomst het voornemen om netwerkbijeenkomsten, workshops en opleidingen voor deelnemers uit alle drie provincies aan te bieden.

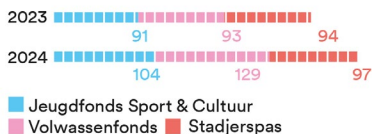

Fonds

Sport & Cultuur

en Stadterspas

aantal keren subsidie

■ Jeugdfonds Sport & Cultuur

■ Volwassenfonds ■ Stadterspas

Met de korenbonden uit Drenthe en Groningen is afgelopen jaar de eendaagse workshop 'Maestro' georganiseerd en start een gezamenlijke 'basiscursus koördirectie' in 2025. Via de samenwerking met korenfestival ZingZing! zorgen we voor nieuwe aanwas van dirigenten voor koren!

Festivals

We waren opnieuw op diverse festivals te vinden. Noorderzon is iedere zomer weer een plek waar vanuit verschillende onderdelen van VRIJDAG allerlei activiteiten en presentaties plaatsvinden. Dit jaar mocht ook VRIJDAG in de Buurt programmeren onder de noemer 'Van eigen bodem'. Menigeen had kippenvel bij het zien van zoveel enthousiasme, trots en blijdschap bij de jongeren van Open Studio.

Tijdens Wintergoud organiseerde VRIJDAG in de Buurt samen met Museum aan de A Wereldse Kerst: een middag over kersttradities in verschillende culturen, met verhalen, eten en muziek.

De afdeling muziek organiseerde het eigen muziekfestival, dit keer in de Akkerstraat, waar veel publiek op afkwam.

Met de inzet van mobiele cultuurkiosk De Slak creëert VRIJDAG in de Buurt op vele plekken in de wijken en dorpen van Groningen kleine festivalletjes. Het is een elektrische tuktuk waarmee Azer Mammadov (muzikant/kunstenaar afkomstig uit Azerbeidzjan) spontane ontmoetingen op straat stimuleert, mensen uitnodigt zich creatief te uiten, positief verrast en tegenwicht biedt aan de dagelijkse ratrace die veel mensen in hun greep houdt

En verder...

... organiseerden we op twee scholen voor speciaal basisonderwijs interdisciplinaire kunstweken. De werkwijze waarin kunstenaars gelijkwaardig met de kinderen onderzoeken en maken vanuit verschillende disciplines is een manier van werken die VRIJDAG Onderwijs steeds meer kenmerkt. Het team van kunstdocenten raakt er beter in getraind om de kinderen op deze manier te begeleiden. De projecten mondden uit in een keramiekexpositie op de Fiduciaschool en een Lawaailaboratorium op CBSO de Kimkiel.

... werden de kinderconcertjes dit jaar in een nieuwe vorm gegoten met meer samenwerking tussen docenten vanuit verschillende vakgroepen. Ze waren allemaal uitverkocht.

... hebben de projecten van POPgroningen een tastbare impact gehad op de ontwikkeling en zichtbaarheid van Groningse acts. Zo waren zes van de acht deelnemers van GRONDSLAG 23-24 ver genoeg ontwikkeld om op te treden tijdens Grunnsonic. Daarnaast zijn er in 2024 opvallend veel Groningse acts bijgekomen, opgekomen, zichtbaar geworden.

... organiseerden we voor het eerst onze beeldende ééndaagse workshops op thema. Het eerste thema was de slak, een langzaam maar gestaag begin, geïnspireerd op Cultuurkiosk De Slak die op de dag zelf ook aanwezig was. De kunstdocenten bereidden deze workshops rondom de slak gezamenlijk voor, zodat ze verbinding met elkaar kregen.

... werd de cursus musical opgeschaald naar een grotere productie door groepen samen te laten werken aan een voorstelling.

... waren er diverse ontwikkelingen op het gebied van leertrajecten binnen het Kultuurloket: van de start van Marketing in culturele organisaties tot de afronding van het leertraject Zakelijk Leider, van netwerkbijeenkomsten voor project- en productieleders tot de ontwikkeling binnen de Regieopleiding.

... werd er een tweede theatercursus Oog voor detail gestart, doordat de doelgroep zich heeft verbreed van autisme naar neurodivers en uiteindelijk naar iedereen die deze voorwaarden van werken nodig heeft.

... was er volop intervisie binnen de Open Studio's waar kunstenaars en jongerenwerkers samenkwamen. Mooi om te zien hoe beiden van elkaar kunnen leren. Jongerenwerkers kregen meer inzicht in hoe je creativiteit kunt inzetten in het werken met jongeren. Kunstenaars leerden weer van jongerenwerkers hoe om te gaan met groepsdynamiek en het activeren en motiveren van jongeren.

... kregen de studiobegeleiders van Open Studio de vrijheid om hun studio vorm te geven samen met de jongeren. Geloof in het creatief proces ook als het gaat om het organiseren van de studio, dat wil zeggen experimenteren, anders doen als het niet gaat, altijd blijven ontwikkelen en aansluiten bij de jongeren die je binnen hebt.

... maakten we een start van de eerste pilot voor de Kinderwerkplaats in ons nieuwe gebouw. We organiseerden een werksessie met Marijn Schenk, één van de architecten van onze nieuwbouw, waarin kunstdocenten en cultuurcoördinatoren, geïnspireerd op zijn makerschap, aan het werk gingen met een eigen concept voor de eerste pilot van de Kinderwerkplaats.

Tried, failed, tried again, failed better in 2024

Wat hebben we veel dingen geprobeerd! Regelmatig ging het niet vlekkeloos en leerden we veel! Om met Beckett te spreken: we proberen het gewoon nog eens, mislukken vast weer maar dan beter.

Een paar voorbeelden

We organiseerden dit jaar voor het eerst ouder & kind-workshops op locatie bij Tuin in de Stad. Nieuw concept, nieuwe locatie met een nieuw team, dat met veel enthousiasme opgetuigd werd na de positieve ervaringen van Club_Create vorig jaar. Het kostte heel veel voorbereidingstijd omdat we drie docenten samen lieten werken uit verschillende disciplines die elkaars werkwijze nog moesten leren kennen. Het kostte veel productietijd om op locatie te werken én de opkomst viel tegen. Onze les: veel nieuwe elementen in één project samenbrengen is blijkbaar wat té tijdrovend en ambitieus. We hebben de laatste twee edities geannuleerd en gaan ons beraden op een nét zo'n interessant project met iets meer vaste grond om op te kunnen bouwen.
To be continued...

Een vergelijkbare ervaring hadden we met de samenwerking van theaterdocenten en beeldende kunstdocenten tijdens het Grieken Theaterdiner. Het vergt veel tijd en aandacht om verschillende disciplines gelijkwaardig samen te laten werken. De werelden zijn soms zó anders qua energie, tempo, productieslagkracht dat de één de ander dreigt te kapen. Daar moeten we – ook gezien onze wens om in de toekomst nog meer samen te werken – veel in blijven oefenen zodat we er steeds beter in te worden.

Om het amateurkunstenveld te ondersteunen startten we dit jaar een Leertraject Marketing. Daar waar de aanmeldingen voor het Leertraject Productieleider en Zakelijk leider snel binnenstroonden en we zelfs konden selecteren, hebben we aan Marketing enorm moeten trekken. We hadden uiteindelijk nét genoeg deelnemers om

te kunnen starten. De behoefte aan dit leertraject hebben we niet goed ingeschat. Het veld staat er wel om te springen, maar er staat niet een grote groep aspirant marketeers klaar om in te stappen.

Samen met collega's van SPOT, Forum en Groninger Museum namen we het initiatief voor een gezamenlijk marketingcampagne bij de start van het nieuwe culturele seizoen. De uitvoering deden we in samenwerking met Noorderzon en Marketing Groningen. Met veel energie startten we de samenwerking en maar liefst 23 organisaties deden mee en leverden een financiële bijdrage. Toch viel het effect van de campagne tegen. We hebben geëvalueerd en besloten dat we nog steeds geloven in deze samenwerking. We proberen het gewoon wéér. Direct na Noorderzon gaat cultureel Groningen weer gezamenlijk Groningers aanmoedigen om één (of meerdere) van de vele culturele instellingen in STAD te bezoeken.

Om nieuwe muziekliefhebbers aan te spreken organiseerden we een aantal ééndaagse workshops met muziekstromingen die we nu nog niet in ons aanbod hadden. Zo kondigden we aan dat DJ Jollyfish een workshop Amapiano kwam geven in Groningen. Helaas konden we voor deze landelijk populaire niche te weinig animo vinden in Groningen. Wellicht lukt het volgend jaar wel wanneer we aan kunnen haken op een in Groningen gewortelde subcultuur.

Ook andere extra en éénmalige programma's kregen soms maar weinig aanmeldingen. Vooral met kinderen is het lastig om ze op nóg een moment in de week naar VRIJDAG te krijgen. Komend jaar proberen we daarom de interessante muzikale uitstapjes tijdens de reguliere repetitietijd te plannen.

Wat we graag willen maar nog niet van de grond krijgen, is een doorstroom creëren van de Verlengde Schooldag die VRIJDAG Onderwijs organiseert naar het aanbod in de wijk (in samenwerking met VRIJDAG in de Buurt). Cultuurcoach Denise van Hoogkerk is heel betrokken geweest bij het Verlengde Schooldag-programma op drie scholen in Hoogkerk. We hebben nog niet ontdekt hoe je de doorstroom vervolgens kunt realiseren om daarmee alle positieve ervaringen te borgen bij bv een muziekdocent in de buurt.

De productiegroep, een cursus voor gevorderde theaterspelers, maakte dit jaar een geslaagde productie. Het idee ontstond om hen ook de ervaring te geven om te touren met een voorstelling. Slechts twee zalen kregen we enthousiast én hadden beschikbare data om de voorstelling te boeken. De data waren niet super gelukkig (het weekend na Sinterklaas) en alles rond touren was nieuw voor onze organisatie. Samenwerken met een externe partijen kost veel tijd en flexibiliteit. Welke vorm van samenwerken is in zo'n tour überhaupt het slimst? Weegt de inzet op tegen de ervaring? Hoe weeg je beide actoren überhaupt? We kauwen nog op alle vragen die we onszelf stellen na dit nieuwe experiment.

In 2024 zijn we, als onderdeel van het programma Cultuur voor Nieuwkomers, gestart met Let's Meet: culturele bijeenkomsten waar Groningers en Nieuwkomers elkaar in een gezellige setting kunnen ontmoeten. De opkomst bij de bijeenkomsten kon minder, maar wat tegenviel was de balans tussen azc-bewoners en Nederlandse bezoekers. Er kwam slechts een handvol Nederlandse bezoekers. Alleen tijdens de Let's Meet met Oekraïense vluchtelingen was er sprake van een goede mix tussen Nieuwkomers en Groningers. Komend jaar zullen we daarom de samenwerking intensiveren met Bekend maakt Bemind (van Vluchtelingenwerk) en Stichting Present om te pogen nieuwe groepen te bereiken.

POPgroningen heeft zich ingezet om de samenwerking binnen Noord te intensiveren. Dat bleek uitdagender dan verwacht. De verschillende visies en werkwijzen van betrokken organisaties maakten het proces complex. Toch heeft het ons waardevolle inzichten gegeven hoe we in de toekomst wél effectiever kunnen samenwerken.

Hoe probeerden we Diverser en Inclusiever te worden?

We nemen onze missie (iedereen kan meedoen aan kunst en cultuur) serieus en dat betekent dat we alle Groningers aan willen spreken middels de verschillende programma's van VRIJDAG. Het klinkt als een onmogelijk opgave, maar de waaier aan programma's maakt dat we een eind komen in deze ambitie.

Met VRIJDAG Onderwijs bereiken we ontzettend veel Stadgers in de basisschoolleeftijd, ongeacht de 'bubbel' van hun ouders. VRIJDAG in de buurt slaagt er in om zeer diverse groepen te bereiken met hun toegankelijke aanpak en laagdrempelige activiteiten. In de Open Studio's komen jongeren samen die bij reguliere culturele instellingen niet makkelijk naar binnen gaan. Bij de cursussen op onze drie locaties ontvangen we gepassioneerde amateurkunstenaars waarvoor een creatieve uitlaatklep van grote waarde is en die hun liefde voor de kunst kunnen delen met anderen. De fondsen in Groningen (o.a het volwassenfonds) halen voor mensen met een krappe beurs gelukkig de financiële drempel voor deelname - meestal volledig - weg. Dus ja, onze missie is ambitieus maar spreekt vooral onze wil uit om divers en inclusief te zijn.

De afgelopen jaren zochten we aan de hand van de 4 P's (Programma, Partners, Personeel & Publiek) naar concrete stapjes die we kunnen zetten en hebben daarin best wat bereikt. Ons voornemen is om in beweging te blijven met het wegnemen van drempels zodat steeds meer Groningers óók mee gaan doen.

In 2024 concentreerden we ons op de rol van het eigen management. Nadat we de afgelopen jaren vooral kleine acties hebben uitgevoerd, is nu het gesprek over beleidskeuzes ontstaan. Dat is een interessant gesprek (en zoektocht) waarin we gestart zijn met het ter discussie stellen van ons beleid.

We constateren dat heel veel van wat we doen een aspect D&I bevat. Zo ontvingen we bijvoorbeeld het Overweeghuis voor enkele

workshops, hier zitten vrouwen die in de prostitutie vastlopen, of slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting. Het gaat over de sociale kracht van cultuurbeoefening, maar is voor ons diversiteit.

Een paar mooie voorbeelden van stappen die we zetten:

- Binnen VRIJDAG in de Buurt is er een eigen cultuurcoach voor asielzoekers en statushouders
- Het programma Cultuur voor Nieuwkomers, onderdeel van VRIJDAG in de Buurt, biedt lessen/workshops voor bewoners van azc's en opvangcentra voor Oekraïense vluchtelingen.
- Het koor Nagham, bestaande uit (ex-)vluchtelingen, wordt steeds vaker gevraagd voor optredens binnen en buiten Groningen.
- Vanuit VRIJDAG in de Buurt organiseerden we Let's meet: een serie bijeenkomsten voor nieuwkomers én mensen die al langer in Groningen wonen.
- Het project FALAFULL, binnen VRIJDAG in de Buurt, liet jonge asielzoekers (16-30 jaar) met Arabische achtergrond een theatervoorstelling maken gebaseerd op eigen ervaringen met waarden en normen in de Arabische en Westerse cultuur.
- De Open Studio's in de wijken richten zich geheel op een doelgroep die vaak vergeten wordt of zich niet aangesproken voelt.
- Een deel van onze docenten heeft zich meer gespecialiseerd in het werken binnen het speciaal basisonderwijs. Op scholen zoals CSBO Kimkiel en de Fiduciaschool creëren ze programma's die aansluiten op de belevingswereld van deze leerlingen en de lesmethoden van de school.
- Ons aanbod voor het onderwijs wordt steeds diverser. We bieden spoken word, hiphop, DJ, striptekenen maar ook workshops als Trommel op Rommel, van klaslokaal naar drumstel, maak je eigen dierenlied, regenboogregen (textiel) en posters maken.
- We hebben voor Engelstaligen een eigen website waar alle cursussen te vinden zijn die International friendly zijn. En dat zijn cursussen in alle disciplines.

- We trekken docenten aan die specifieke doelgroepen aanspreken. Dit werkt met name in de muziek: van Sebahattin als docent bağlama tot een Ableton cursus van artiest Lisa Dries die specifiek de flinta-community aanspreekt.
- De theatercursus Oog voor detail hebben we verbreed van autisme naar neurodivers maar we komen er achter dat het nog breder mag. Dit werken we verder uit tot een soort aanmeldproces waarin per persoon gekeken wordt of deze cursus de juiste plek is voor iemand.
- In de professionele theaterwereld zien we dat inclusiviteit en diversiteit vaak het startpunt vormen om kunst te gaan maken. Vandaar dat onze samenwerking met NITE zich heeft ontwikkeld tot een samenwerkingsproject met Bab Ad-Daar.
- We hebben aandacht voor culturele diversiteit van ons personeelsbestand. Natuurlijk gaat dit over taalgebruik bij de werving maar diepgaander is dat we voor iedereen een veilige en toegankelijke omgeving proberen te zijn. We merken dat het diverser worden van onze activiteiten ook resulteert in een diversere groep sollicitanten.

Nieuwe huisvesting

De Bouw

De bouw van ons nieuwe pand vindt plaats onder verantwoordelijkheid en aansturing van de gemeente Groningen. De samenwerking is optimaal en gebaseerd op wederzijds vertrouwen. Onze projectleider nieuwbouw zit zowel in bouwvergaderingen met de BAM als in specifieke werkgroepjes met onze docenten. Dit zorgt voor korte lijnen

De voorbereidingen

Vooruitkijkend naar de situatie in de nieuwe huisvesting is in 2024 al de keuze gemaakt om binnen onze afdeling facilitair te gaan werken met een cluster huisvesting en een cluster publieksservice. Bekend is ook al wie deze clusters gaan leiden, de verdere personele invulling wordt begin 2025 ingevuld met huidige medewerkers.

De inrichting van het nieuwe pand vraagt een gedetailleerde voorbereiding waarbij we bestaande inventaris hergebruiken als het kan. De ateliers van beeldende kunst zijn de ruimtes met de meeste specifieke voorzieningen. Voor deze ruimtes betrekken we de docenten dan ook actief. Voor de kantoren ligt er een uitdaging om naar een optimaal flex-concept te komen. Daarom is er in 2024 een inventarisatie gedaan van behoeften van onze medewerkers.

De nieuwe Kinderwerkplaats zal een parel worden in ons nieuwe pand. Dit vraagt voorbereiding. De zoektocht naar benodigde externe financiering is van start gegaan. In 2024 is er in nauwe samenwerking met scholen verder vormgegeven aan de activiteiten die plaats zullen gaan vinden in de Kinderwerkplaats. Dit gaan we in 2025 uitproberen in pilots. In de werkwijze van de nieuwe Kinderwerkplaats wordt telkens een kunstenaar centraal gesteld. De eerste pilot is gebaseerd op architect Marijn Schenk, een van de architecten van ons nieuwe gebouw.

In 2024 hebben we geïnvesteerd in een aantal geavanceerde beeldschermen in ateliers beeldende kunst. Dit ter vervanging van beeldschermen en andere projectiemogelijkheden. De opgedane ervaring zal de basis zijn voor keuzes in het nieuwe pand.

Grote beslissing afgelopen jaar was ook, dat we met de verhuizing naar het nieuwe pand verder gaan onder een nieuwe naam. Met een groep van elf collega's hebben we de opdracht, passie, wortels, visie en twinkeling van VRIJDAG weten te vatten in een nieuwe merknaam: Tumult! We hopen hiermee nog meer reuring los te maken aan de Sint Jansstraat, in de wijken, op scholen en alle andere plekken waar onze kunstdocenten aan de slag gaan.

Interne organisatie

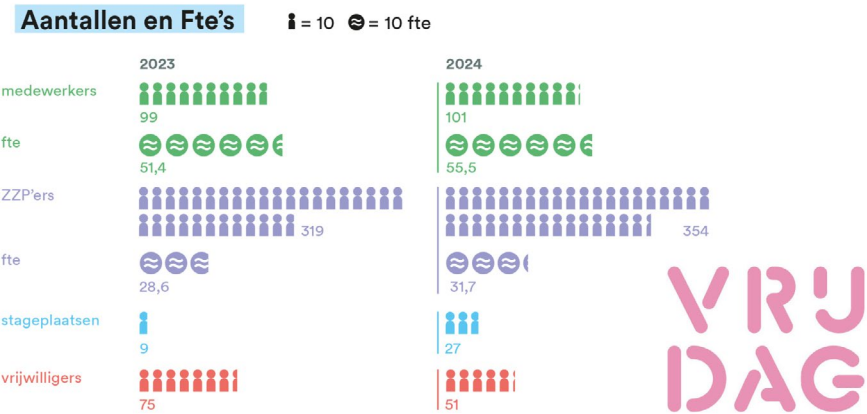
P&O

Het onderwerp wet DBA/ inhuur zzp'ers was zeer actueel in 2024. P&O is actief betrokken in landelijke netwerken om zo goed mogelijk geïnformeerd te zijn. Ook is er voorlichting georganiseerd voor onze zzp'ers om hen te informeren over hun risico's.

Ook Fair Pay was in 2024 wederom een belangrijk onderwerp, specifiek in de ambitie om voor docenten het aantal lesgebonden-uren te herijken. Hiertoe is een werkgroep actief met docenten en management.

Op vele plekken in VRIJDAG is er regelmatig sprake van stagiaires en afstudeerders. In 2024 spande de afdeling Marketing en communicatie de kroon met 7 stagiaires. Dit bracht gewenste input maar kostte ook veel tijd.

Mensen van VRIJDAG 2024

Control

Het exploitatieresultaat van 2024 is €100.000 negatief. Na vele jaren van exploitatie-overschotten hebben we in 2024 bewust scherper aan de wind gezeild maar daar kwamen enkele onverwachte tegenvallers overheen. We snappen precies waar dit vandaan komt en gebruiken die kennis om onze control te verbeteren. Ons eigen vermogen heeft meer dan voldoende ruimte om dit tekort op te vangen.

We investeren momenteel in versterking van de afdeling P&O en in de afdeling financiën. Deze investering zal uiteindelijk zorgen voor efficiëntere processen en bedrijfsvoering maar de kosten gaan voor de baten uit.

Bestuur en toezicht

De Raad van Toezicht bestond in 2024 uit de volgende personen:

- **dhr. Bé Schollema**
Voorzitter – einde 2e termijn juli 2027
Wethouder Westerkwartier
- **mevr. Renée Hageman**
Einde 2e termijn januari 2026
Zelfstandige in HR advies én extern Vertrouwenspersoon
- **mevr. Minke Haveman**
Einde 2e termijn december 2026
Communicatieadviseur bij de Veiligheidsregio Groningen
- **dhr. Jacob Frölich**
Einde 1e termijn juni 2026
Directeur Theater & Cinema De Winsinghof
- **dhr. Carl Blijd**
Einde 1e termijn januari 2028
ZZP Psychiater/Zorgbestuurder

- **dh. Frank Bos**

Einde 1e termijn januari 2028

Manager Bedrijfsvoering bij FPC Dr. S. van Mesdag

- **dh. Gijs Meijer**

Einde 1e termijn januari 2028

Senior Adviseur DEN, Kennisinstituut Cultuur & Digitale Transformatie

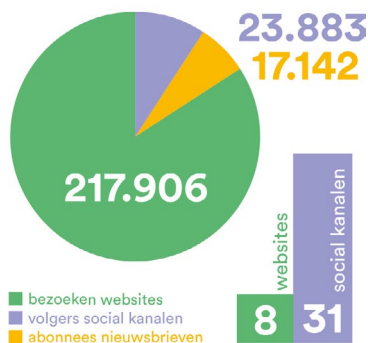
VRIJDAG hanteert actief de Governance Codes Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie.

VRIJDAG heeft momenteel een stevige plek in het Groningse culturele landschap. Het bedrijfsbeleid is zeer expliciet gericht op het maken van maatschappelijke impact en in die vorm al jaren stabiel. Dit beleid wordt breed gewaardeerd door de stakeholders.

In 2024 werden de culturele organisaties in Groningen beoordeeld in het kader van de cultuurnotaperiode 2025-2028. VRIJDAG werd hierin niet beoordeeld omdat de subsidie is toegekend voor de periode 2020 - 2028. De kunstraad heeft wel reflectie geschreven over VRIJDAG en was daarin positief over onze positionering, onze missie en onze manier van samenwerken met vele andere organisaties. Ook over ons invulling van de provinciale steunfunctie (KultuurLoket) was de kunstraad expliciet positief.

De gemeente Groningen bouwt voor VRIJDAG nieuwe huisvesting en dit is volop gaande. Daarmee komen muziek, theater en beeldende kunst in 1 pand en dit zal gewenste creativiteit en interactie opleveren. De geplande

Digitale zichtbaar- heid 2024

Staat van baten en lasten

	2024	2024	2023
	realisatie	begroot	realisatie
	€	€	€
Opbrengsten			
Subsidie Provincie Groningen	430.000	419.027	417.035
Subsidie Gemeente Groningen	4.050.265	3.960.955	3.655.697
Opbrengst basisactiviteiten	1.665.661	3.960.955	3.655.967
Project- en activiteitsopbrengsten	1.009.459	888.158	877.777
Financiële baten	15.849	10.000	0
Overige opbrengsten	90.074	211.976	99.305
Totaal opbrengsten	7.261.308	7.043.779	6.637.896
Kosten			
Personeelskosten	4.898.735	4.596.847	4.155.865
Afschrijvingen	60.383	66.150	59.164
Project- en activiteitenkosten	1.160.534	933.925	1.121.300
Financiële lasten	5.697	7.500	6.637
Financiële baten	1.237.293	1.439.357	1.256.480
Overige opbrengsten	0	0	0
Totaal kosten	7.362.642	7.043.779	6.599.466
Resultaat	-101.334	0	38.449
Verdeling resultaat			
Mutatie bestemmingsreserve			
Inrichting nieuw gebouw			35.00
Mutatie algemene reserve	-101.334	0	3.449
Saldo	0	0	0

VRU
DAG